

Sada úloh na cvičenie č. 8

Úlohy

1. Uvažujme rozhodovací problém, kde na vstupe je kód $\langle A \rangle$ deterministického Turingovho stroja A , o ktorom vopred vieme, že $L(A) \in \mathcal{L}_{CF}$ a treba rozhodnúť, či $L(A) = \emptyset$. Zistite, či je tento problém rozhodnuteľný a svoje tvrdenie dokážte.
2. Dokážte alebo vyvráťte: nech $\mathcal{S}$ a $\mathcal{S}'$ sú vlastnosti rekurzívne vyčísliteľných jazykov. Ak $\mathcal{S} \subseteq \mathcal{S}'$ a $\mathcal{S}$ je rekurzívne vyčísliteľná, tak aj $\mathcal{S}'$ je rekurzívne vyčísliteľná.
3. Zistite, či platí obdoba prvej Riceovej vety pre *rekurzívne* jazyky. Inak povedané: musí byť každá netriviálna vlastnosť rekurzívnych jazykov nerozhodnuteľná? Ak áno, dokážte. Ak nie, nájdite kontrapríklad.
4. Zistite, či sú nasledujúce problémy rozhodnuteľné alebo aspoň rekurzívne vyčísliteľné:
  - a) Pre kód $\langle A \rangle$ deterministického Turingovho stroja A určiť, či $L(A)$ obsahuje aspoň 10^{1000} slov dĺžky deliteľnej 10^{1000} .
  - b) Pre kód $\langle A \rangle$ deterministického Turingovho stroja A určiť, či $L(A)$ obsahuje práve 10^{1000} slov dĺžky deliteľnej 10^{1000} .
  - c) Pre kód $\langle A \rangle$ deterministického Turingovho stroja A určiť, či A urobí na aspoň jednom vstupe dĺžky deliteľnej 10^{1000} aspoň 10^{1000} krokov.
5. Zistite, či sú nasledujúce problémy rozhodnuteľné alebo aspoň rekurzívne vyčísliteľné:
  - a) Pre kód $\langle A \rangle$ deterministického Turingovho stroja A určiť, či $L(A)$ obsahuje aspoň 10^{1000} rôznych slov dĺžky presne 10^{1000} .
  - b) Pre kód $\langle A \rangle$ deterministického Turingovho stroja A určiť, či A urobí na aspoň jednom zo slov dĺžky 10^{1000} aspoň 10^{1000} krokov.
  - c) Pre kód $\langle A \rangle$ deterministického Turingovho stroja A určiť, či $L(A)$ obsahuje rekurzívne vyčísliteľný podjazyk obsahujúci najviac 10^{1000} slov.
6. Zistite, či sú nasledujúce problémy rozhodnuteľné alebo aspoň rekurzívne vyčísliteľné:
  - a) Pre kód $\langle A \rangle$ deterministického Turingovho stroja A určiť, či $L(A) \in \text{DSPACE}(n)$.
  - b) Pre kód $\langle A \rangle$ deterministického Turingovho stroja A určiť, či existuje $L \in \text{DSPACE}(n)$ a homomorfizmus h tak, že $L(A) = h(L)$.
  - c) Pre kód $\langle A \rangle$ deterministického Turingovho stroja A určiť, či $L(A) \in \text{NSPACE}(n) - \text{DSPACE}(n)$.
7. Nájdite príklad vlastnosti $\mathcal{S}$ rekurzívne vyčísliteľných jazykov, ktorá nespĺňa žiadnu z troch podmienok druhej Riceovej vety.
- 8.* Sformalizujte pojem vlastnosti *dvojice rekurzívne vyčísliteľných jazykov* (príkladmi takýchto vlastností by mali byť napr. rovnosť, neprázdnosť prieniku, atď.). Sformulujte a dokážte obdoby Riceových viet, ktoré budú hovoriť o rozhodnuteľnosti resp. rekurzívnej vyčísliteľnosti vlastností dvojíc rekurzívne vyčísliteľných jazykov. Aplikujte dokázané tvrdenia na vyšetrenie rozhodnuteľnosti a rekurzívnej vyčísliteľnosti aspoň jednej konkrétnej vlastnosti.